

S. V.

De subjectione quoad pœnas.

Quar. 1. AN moniales subjiçiantur pœnis regulares, seu Religiosos ecclesiasticos.

Resp. Subjacere in materia ipsis monialibus proportionata, quia sub sexu masculino comprehenditur foemininus, etiam in materia odiosa, & pœnali, ut aliis relatis probat Sanch. in *decal. lib. 6. cap. 16. n. 89.* Quod si moniales sint exemptæ, subjacent etiam pœnis latis contra religiosos Ordinis, sive pœnæ latæ sint jure Pontificio, sive jure Ordinis proprio, quia vere sunt subditæ, & membra illius. Non tamen subjacent pœnis latis ab Ordinario, quia sunt extra spheram ejusdem jurisdictionis, nisi dictas pœnas ferat tanquam sedis Apostolicæ delegatus, & ex speciali facultate ad hunc effectum commissa.

Quar. 2. Quibus excommunicationibus, & quibus in casibus subjiçiantur.

Resp. Subjiçiantur excommunicationi majori Pontifici servatæ appellantes ad iudices incompetentes, sive ad competentes in casu non permisso, ex *Bulla Clementis VIII. in ordine 110.* Apostatantes a religione, ex specialibus Ordinum privilegiis, ex *Bulla S. Pii V. anno 1563.* Procurantes abortum ex *Constit. Sixti V. sive abortum alterius procurent, sive etiam proptium, contra Avilam, Naldum, & alios. Inducentes aliquem ad promittendam electionem sepulturæ apud ipsas, ex Clement. cupientes de panis. Petere, vel exigere quoquo modo præsumentes in novitiarum receptione, sive*

ante,

ante, sive post prandia, seu jocalia, aut alia, etiam ad usum pium deputata, vel deputanda, ex *extravag. sane de Simon. se invicem percutientes, ex can. si quis suadente diabolo 17. q. 4. id. que sive sint professæ, sive novitiæ, sive conversæ, & etiam si se ipsas injuriose, & ex ira percutiant, secundum aliquos, quod negant alii cum Navar. cap. 27. n. 78.*

Item subduntur excommunicationi majori, non tamen reservatæ, cogentes foeminam ad ingressum religionis, aut ab ipso retrahentes, ex *Conc. Trid. sess. 29. de regul. cap. 18.* Temere habitum deponentes, ex *cap. ut periculosa no cler. vel monach. in 6.* Violantes interdictum, aut cessationem a divinis, ex *Clem. 1. de sent. excom. in 6.* Indebite sibi usurpantes decimas, earumve solutionem impediētes, ex *Clement. 1. de decimis, oppositum sentit Bonac. de censur. in part. disp. 2. q. 8. p. 12. n. 8.* Post professionem matrimonium contrahentes, ex *Clement. 1. de consang. & affinit. Recipientes novos Conventus sine licentia Papæ, aut receptos alienantes, ex cap. unis. de excess. prelat. in 6.* Indebite alienantes bona monasterii prohibita alienari, ex *Bulla Pauli II. Ambitiosa.* In electionibus non abstinentes ab iis, quæ gignere possunt discordias, ex *cap. in demeritatibus de elect. in 6.*

Item subduntur excommunicationi ferendæ vacantes negotiationi jure communi Ecclesiasticis prohibetæ, ex *cap. secundum no cler. vel monach. & insuper amittunt privilegium immunitatis ab oneribus in se, & bonis propriis, exemptionem scilicet a tributis, & gabellis, ex cap. fin. de vit. & hon. cler. Quod tamen non habet locum, nisi post tr. nam monitionem ex Silvestro, & solum*

quando non desistit a negotiatione. Neque supradictis poenis subjacent exercentes semel, aut iterum negotiationem, parvitate materiae excusante; neque exercentes per alios, quia cessat periculum peccandi, quod est ratio prohibitionis, ex Tabiena, Armilla & aliis penes Filliucium, qui sentit oppositum, nisi paupertatis, aut necessitatis ratio excuset.

Quar. 3. An moniales subjacent suspensionibus, & quando.

Resp. Subjacere, non quidem quibuscumque, sed illis tantum, quae juxta conditionem status, & sexus possunt ipsis adaptari. Quare suspenduntur ab officio ad arbitrium Ordinarii Abbatissae, ipsum de professione faciendam novitia non praemonentes, ex Conc. Trid. d. sess. 25. c. 17. Suspenduntur pariter ab officio Praesidentes monasterio concedentes bona Conventus ad vitam dantis, aut recipientis, vel ad certum tempus, ex Clem. 1. de reb. eccl. non alien. Suspenduntur ab omni actu capitulari recipientes aliquid ex pacto, & capitulariter pro professione, ex extrav. sane de Simon. Item suspenduntur a receptione religiosarum in eodem Ordine admittentes ad professionem anno probationis nondum expleto, ex cap. non solum de regul. in 6.

Quar. 4. Quibus aliis poenis subjaceant.

Resp. Subjici, privationi vocis ad biennium, si contra Conc. Trid. delinquant circa perpetuitatem, ex eod. Conc. d. sess. 26. c. 2. & si sint proprietariae, privantur Ecclesiastica sepultura, ex c. ad monasterium de statu monachi & communione altaris, ex c. monachi eod. tit. Subjacent privationi vocis & aliis poenis, si dent expectativam loci primo vacaturi puella ad religionem recipientis. Sac. Congr. decreto relato a Quaranta in Bul-

Lar.

lar. par. 462. Privantur officiis, & dignitatibus, si indebite alienent, ex extrav. Ambitiose. Puniantur item poena perpetui carceris, si post religiosam professionem permittant se violari, ex c. impudicas 27. q. 1.

§. VI.

De subjectione quoad Confessarium.

Quar. 1. A quo monialium Confessarii eligi debeant, & approbari.

Resp. Nequaquam posse eligi ab Universalitate, neque ab ipsis monialibus, sed electionem, & approbationem ad Episcopum spectare, Sacra Congreg. in Lauretana 20. Septemb. 1602. in Tusculana 25. Octob. 1601. Approbatio debet esse specialis pro monialibus, ita quod generaliter approbari non possint vigore illius approbationis confessiones monialium audire, sed egent speciali approbatione; & approbatus ad audiendas confessiones monialium unius monasterii non potest audire confessiones monialium alterius monasterii, Sac. Congregat. apud Pignatell. t. 6. conf. 85. n. 238.

Quar. 2. A quo debeant eligi, & approbari monialium exemplarum Confessarii.

Resp. Confessarios monialium exemplarum proponendos, & praesentandos esse a propriis Praelatis Episcopo, vel Ordinario; Tamburin. de jure Abbatiss. disp. 15. q. 3. n. 3. approbandos vero esse ab eodem Episcopo, vel Ordinario, alias Confessio est nulla ex Constitut. Gregorii XV. Inscrutabili, cum declarat. Sacra Congregat. Concil. Imo quod neque Generalis possit confes-

G 4

fio-

fiones monialium sui Ordinis audire absque Episcopi speciali deputatione, censuit eadem Sac. Congreg. 13. *Novemb. 1627.* quæ pariter interrogata a nonnullis regularium superioribus, an stante dicta Constitutione Gregorii XV. Prælati Regularis, cui monialium cura commissa est, possit aliquibus ex ipsis monialibus facultatem concedere ad plures annos, seu indeterminate duraturam, confitendi Sacramentaliter peccata sua Sacerdoti, qui ordinarius, seu extraordinarius non sit totius monasterii? Item an stante d. Constitutione quælibet monialium Regularibus subjecta, sciens se non gravatam mortali culpa, possit de venialibus valide confiteri cuicumque Sacerdoti, etiam non approbato ab Ordinario, & hoc absque licentia, immo & renuente Superiore ejusdem monialis? respondit *Non posse in utroque casu, die 9. Junii 1657.*

Quar. 3. Ad quot annos eligi debeant monialium Confessarii.

Resp. Ad triennium, quo elapso non possunt amplius audire confessiones in eodem monasterio per aliud triennium absque licentia Sacre Congregationis, alias declarantur suspensi ab audiendis confessionibus. Eadem Sac. Congr. *in Comensi 4. Martii 1591. in Ragusina 2. Octobr. 1626. & die 27. Martii 1647.* Quod habet locum etiam in Confessario conservatori puellarum, vel aliarum quarumcunque mulierum. Eadem Sac. Congr. 18. *Martii 1649.* Confessarii vero Dominicani, vel Cassinenses non possunt durare in hujusmodi officio audiendi confessiones monialium nisi per biennium ex eorum Constitutionibus. Eadem Sac. Congregat. 17. *Novemb. 1643.* Si contingat, quod quis d. eputetur in Confessarium or-

di-

dinarium monialium ad aliquot menses per modum supplementi, is poterit in generali deputatione Confessariorum, quæ postea fiet, ab Ordinario eligi in Confessarium ejusdem monasterii ad integrum triennium, quia prohibitio Sacre Congregationis de non eligendo monialium Confessarium ultra triennium, cum sit odiosa, benigne, & in mitiorem partem est interpretanda, ita ut intelligatur de electione Confessarii ordinaria, non autem de ea, quæ fit per modum supplementi.

Quar. 4. An, si expleto triennio Confessarius ex dispensatione eligatur ad aliud triennium, possit rursus expleto secundo triennio absque alia dispensatione eligi ad tertium triennium.

Resp. Videri posse ex Diana, Naldo, Bordonio, & aliis, quia interstitium vacationis intelligendum est via ordinaria, sicut jure ordinario præscriptum est; nam statuta, & leges non comprehendunt ea, quæ raro contingunt, & per accidens, *l. nam ad ea, ff. de legib.* Sicque privilegium in præsentis casu interceptans vacationem non est spectandum, sed vacatio fingitur habere suum effectum. Oppositum nihilominus sustinendum puto. Quia gratia, & privilegium concedit quidem id, quod alias Confessarius non posset habere; nam ex prohibitione Sacre Congreg. expleto triennio non potest amplius eligi in Confessarium: at non alterat naturam rei concessæ; & ideo cum munus Confessarii, quando est expletum, requirat vacationem ab officio, dum conceditur pro tempore, in quo non posset conferri, censetur concessum absque alteratione suæ naturæ, & ideo cum fuerit exple-

G 5 tum,

rum, requirit, quod subsequatur vacatio. Advertendum tamen, Ordinarios in aliquibus locis sinere, Confessarios aliquorum monasteriorum durare ultra triennium, & quidem ad plures annos, necessitate id suadente, quia valde difficile est, Confessarios idoneos pro talibus monasteriis reperire.

Quar. 5. An moniales possint recusare Confessarium sibi ab Episcopo, vel Prælo Regulari deputatum.

Resp. Posse, iusta causa interveniente, Bord. in miscell. dec. 166. Quia is comparatur Parocho, quem ex iusta causa populus recusare potest, arg. eorum, quæ dicuntur, c. ut circa electiones 4. de elect. in 6. Causæ legitimæ repellendi esse possunt, si sint expertæ, Confessarium esse nimis rigidum, pervertisse moniales, quibus ingerit diversos scrupulos, si non sinat eas confiteri suo modo, sed præcipiat, ut paucis, & præcipitanter se expediant, si sit inimicus consanguineorum aliquarum monialium &c.

Quar. 6. Quinam prohibeantur eligi in Confessarios monialium ordinarios.

Resp. Prohiberi Vicarium generalem, quia moniales de ipso non considerent, Sac. Cong. in Sorana 23. Julii 1887. Neque Curatum, si exinde cura notabiliter pareretur, eadem Sac. Cong. in Venesiarum 26. Julii 1594. Et in Parmensi 7. Maii 1652. Neque Minores Conventuales, quia id prohibitum fuit a S. Pio V. ead. Sac. Cong. in Ortonensi 30 Jun. 1599. Neque Observatores Provinciæ reformatæ S. Antonii Lusitanæ, quibus prohibitum fuit a Sac. Congreg. die 7. Novemb. 1653. & generaliter Regulares non solum non possunt esse Confessarii ordinarii, sed neque capellani monialium Ordinario subiectarum.

Sac.

Sac. Congregat. in Pistoriensi 16. Maii 1653. *Quar. 7.* An Canonicus Pœnitentiarius possit eligi in ordinarium Confessorem.

Resp. Regulariter loquendo non posse. Quia, licet remittatur arbitrio Episcopi, quo tempore interesse debeat fidelium confessionibus excipiendis, ut tradit Ugolin. de off. Episc. c. 33. n. 6. cum aliis; at tamen controversi non potest, quod audiendo monialium confessiones diebus festis solemnioribus, admodum difficile, & forsan impossibile est, posse eodem tempore confessiones audire in Ecclesia Cathedrali, dum illa multitudo confluit hora Missarum, & divini officii, sicut ex suo munere tenetur, ut per Garz. de benef. p. 5. c. 2. n. 112. ubi refert declarationem Sac. Congreg. Concil. Dixi regulariter loquendo non posse eligi, secus autem si Episcopus aliter iudicaverit. Nam revera Canonicus Pœnitentiarius nullam habet prohibitionem a jure subeundi munus Confessarii monialium; & propterea id solum considerandum est, an valeat utriusque muneri satisfacere.

Quar. 8. Ex quo loco debeant Confessarii monialium audire confessiones.

Resp. Ex sede confessionali collocata non quidem in Sacristia, aut alio simili loco, sed in ipsa Ecclesia exteriori; habetur ex declaratione Sac. Congr. 7. Martii 1617. his verbis; Confessionalia monialium e Sacristiis, & locis occultis amoveantur, ac in exterioribus Ecclesiis collocentur. Ex necessitate tamen licitum erit audire confessiones etiam ex alio loco, ita tamen disposito, ut mutuus Confessarii, & monialis vitetur aspectus.

Quar. 9. Quale stipendium tradi debeat Confessariis monialium.

Gr. 6.

Resp.

Resp. Confessario ordinario non esse subministrandum victum dietim, nec utensilia, vel lineam supellestem, sed tantummodo annuam provisionem. Sac. Congr. in Bononiens. 19. Junii 1601. in Ravennas. 19. Apr. 1624. Quæ non excedat duos julios pro quolibet die. Eadem Sac. Congr. in Neapolitana 27. Septemb. 1652. Quæ merces non solvitur ex capitalibus, sed ex fructibus, in Narniæ. 27. Septemb. 1652. Nec pro ea sequestrandi fructus omnes, sed accipienda paulatim, in Assisien. 6. Septemb. 1652. Ultra prædictum stipendium nihil aliud subministratur. Eadem Sac. Congr. 29. Novemb. 1615. Hoc tamen decretum non videtur esse in usu, quia praxis est in contrarium. Unde Scotia, & Diana in opere coord. t. 7. tract. 3. ref. 50. asserunt, quod si Confessarius serviet cum magna charitate, patientia, & assiduitate, potest illi Abbatissa aliquid ultra taxatum stipendium subministrare, quia hoc non est proprie donum, sed beneficii remuneratio, & laboris compensatio.

§. VII.

De officio Confessarii Monialium.

Quar. 1. **Q**uomodo se gerere debeat Monialium Confessarius in confessionibus excipiendis.

Resp. Omisiss, quæ de hac materia tradunt Polaccus, & Tamburinus de jur. Abbatissæ. disp. 16. quæst. 9. quia apud ipsos videri possunt; curabit Confessarius, ut in suo munere patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & humilitatis exempla adhibeat. Nugas, inepta, & importuna vitabit. Omnibus idem erit, nullo

nullo habito discrimine, nisi aliqua majori indigeat auxilio. Dum monialis narrat superflua, aut suas querelas, aut negotia domestica, Confessarius perite sermonem divertat. Quando aliquid grave, & reprehensione dignum occurrit, monialem non statim arguat, nec signum præbeat admirationis, antequam confessio compleatur, ne monialis turbata, aut territa, reliqua peccata vel præ rubore, vel præ confusione fileat. Si monialis absque necessitate attingat aliarum graviora crimina, discrete illam moneat, ut fileat, & sua tantum peccata exponat. Si interroganda sit in materia luxuriae, utendum verbis honestis, ac pudicis, paulatim a cogitationibus ad verba, a verbis ad actus progrediendo; ne monialis ex Confessario ea peccata discat, quæ ante ignorabat.

Quar. 2. Quomodo se gerere debeat Confessarius cum moniali, quæ pridie alicujus magni die festi, in quo omnes alie solent communicare, accedit ad Confessarium onusta maximis delictis, quæ ad eundem fere diem se perpetrasse confitentur; & nisi communicet, nulla justis impedimenti excusationem præterdere valeas, manifestam honoris jacturam incurret. Et e contra Confessarius valde ambigit, an illam tunc absolvere possit, cum probabiliter existimet, illam facile, ac illico peracta communione, in eadem delicta esse relapsuram, etiam si firmiter proponat, ac spondeat se non amplius peccare, de quo tamen etiam ipsa dubitat, attenta consuetudine, & occasione prima.

Resp. Si concurrant aliqua requisita; scilicet vera poenitudo prateritorum, verum propositum non peccandi, cum se invenerit in occasione, & aliqua rationabilis causa non se
separ

separandi ab ea, potest illam absolvere, etiam tertia, & quarta vice, juxta illud *Non sepius tantum, sed & septuagies sepius*. Navar. in *Man. c. 3. n. 15*. Sed si vicibus prædictis nulla emendatio, neque inchoatio ejus existat; & ex concurrentibus circumstantiis nulla speretur correctio, non est absolvenda. Ita Nav. ubi *supr.* Nald. *Annos. pract. Jur. Pon. pag. 82*. Extra occasionem proximam, loquendo de sola consuetudine peccandi inveterata, neque est absolvenda, non præcedentibus signis vere penitentia, & emendationis vitæ, quia Sacramentum Pœnitentiæ est ejusmodi moniali non remedium, & salus, sed mors, & perditio.

Quar. 3. An Confessarius possit absolvere monialem pertinaciter existentem in occasione proxima peccandi, si ex concurrentibus circumstantiis conjiciat, illam quoad hoc esse in bona fide, quia invincibiliter credit, permanentiam in dicta occasione non esse peccaminosam, & alias idem Confessarius moraliter certus sit, præfatam monialem ex propria fragilitate non recessuram a dicta occasione, si id ei præcipiat, sicque se nullum emendationis fructum consecuturam ex tali admonitione, immo potius ei injecturum laqueum novi peccati.

Resp. Dubium hoc movet Pellizar. *de Monial. c. 10. sect. 3. n. 191*: ubi affirmative concludit, motus doctrina Theologorum sufficientium, quod si Confessarius inveniat suam pœnitentem laborare ignorantia invincibili sive facti, sive juris tam humani, quam divini, aut naturalis, & alioquin prævideat, ignorantiam ablatam redundare debere in novum peccatum ipsius pœnitentis, qui prosequetur facere cum peccato, id quod antea licite facie-

ciebat, debet dissimulare, dummodo non interrogetur, non autem auferre ei præfatam ignorantiam. Ego vero absolute censeo, dictam monialem non esse absolvendam, quia non potest prudenter præsumi propositum efficax non peccandi cum volitione libera, & pertinaci mandati in occasione proxima peccandi; quia eo ipso quod aliquis vult esse, vult etiam id, quod consequitur ad esse; atque adeo monialis, quæ libere vult occasionem proximam peccandi, vult etiam peccatum, quod consequitur ad occasionem. Licet enim permanentia in occasione, utpote conjuncta cum bona fide, & invincibili ignorantia obligationis deserendi occasionem, desinat esse in se formaliter culpabilis, non tamen desinit esse libere volita, & per consequens non potest conjungi cum proposito non peccandi. Unde optime ait Dicastil. *de Pœn. disp. 6. dub. 16. n. 336*. quod vix crederet alicui quantumvis affirmanti propositum, & magnum dolorem, si simul cum possit, nolle a tanto periculo se liberare, nec dignus est cui credatur. Et ita censent plerique docentes, eum, qui vult manere in periculo morali labendi, non censei habere verum propositum.

Quar. 4. Quomodo se gerere debeat Confessarius, qui reperit monialem in præteritis confessionibus coram ipso factis invalide fuisse confessam.

Resp. Sive confessiones fuerint invalide ex defectu doloris, sive examinis, sive quia aliquod peccatum sacrilege tacitum est, semper debet Confessarius admonere monialem, ut eas confessiones repetat saltem in genere, ita quod aliquam peccatorum cognitionem habere possit; cum enim Confessarius sit iudex, qui pœnam injungere debet pro peccatis invalidarum confessione-

nonum & iudicium ferre de illis in hac posteriori confessione, quia illæ priores fuerunt nullæ, debet habere illarum notitiam saltem confusam, ut rectum iudicium formare possit. Ita Paludan. D. Anton. & alii, quos citat Faustus de Sac. Pœnit. r. l. l. 4. q. 22. Quod si Confessarius notitiam aliquam habeat in confuso, sufficit, quod monialis dicat, Accuso me de peccatis in illis prioribus confessionibus recensitis; suppleudo defectum contritionis, v. g. vel accusando se de peccato voluntarie emisso. Ratio est, quia jam Confessor hoc modo resumere potest distinctam cognitionem status pœnitentis & ex vi hujus distinctæ cognitionis jam factæ sacramentalis absolvere.

Non desinam adnotare, quod Diana p. 4. r. 14. ref. 51. probabilem purat sententiam Granadi asserentis, satis esse, monialem in tali casu se accusare generatim de peccatis eidem Confessario alias confessis, & de sacrilegiis commissis in confessionibus invalidis, & tunc Confessarium valide, & licite illam absolvere posse, quamvis nec confusam notitiam habeat, nec pœnitentiæ recordetur. Ratio est, quia nulla ratio nos cogit ad imponendum tam grave onus moniali in materia adeo difficili, qualis est ad confessionem accessus, qui, quantum fieri potest, facilis reddi debet. Patet assumptum, quia illa repetitio in specie non requiritur ad hoc, ut verum sit, monialem omnia peccata confessam esse; nam supponitur jam confessa in præteritis confessionibus, ex quibus, quamvis invalidis, Confessarius habuit illorum notitiam. Neque requiritur, ut Confessarius pœnitentiam proportionatam injungat, quia pœnitentia non est cum tanto rigore proportionanda peccatis, ut non possit ratio.

tionabilitet minui, ut certe suadet ratio in hoc casu, ne confessio reddatur tam onerosa; maxime quia pœnitentiæ impropertio per consecutionem alicujus Indulgentiæ plenariæ suppleri potest. An hæc sententia sit tuta, videant alii.

Quar. 5. Quomodo se gerere debeat Confessarius cum moniali, quæ aliam contumeliæ affecit.

Resp. Examine dignitatem personæ conviciantis, & conviciatæ, imò & qualitatem contumeliæ. Quia licet contumelia ex suo genere peccatum mortale sit, eo quod honorem intendit deprimere, nihilominus ex circumstantiis potest esse tantum veniale; & sic tale erit quandoque ex levitate materiæ se tenentis ex parte honoris, si non intendat nisi parum inhonorare, & modicum credit, aliam contristandam; aliquando ex parte intentionis, ut si ex nimia loquacitate, aut ira prorumpit in verbum contumeliosum, non ex intentione, & consensu dehonoriandi; alquando ex dignitate personæ conviciantis; si enim Abbatissa appellet monialem obstinatam, duram, torvam &c. non multum illam lædit; non enim intendit illam dehonoriare, sed carpere.

E contra levis contumelia potest fieri gravis ratione personæ offensæ, ut sit tendat ad inhonorandam Abbatissam, vel alium Superiorem; & in tali casu induit etiam novam malitiæ speciem contra virtutem observantiæ Superioribus debitæ. Ad inducendam tamen novam speciem requiritur non quæcunque gravis culpa, sed illa quæ sit contra Superiorem, ut Superior est. Tamb. Method. Confess. lib. 2. c. 6. §. 2. n. 11.

His prudenter examinatis, Confessarius obligabit monialem ad reparandum honorem

per contumelias ablatum; quod ex Doctoribus potest pluribus modis præstari; nemper per reverentiæ exhibitionem, extraordinariæ benevolentiae ostensionem, honorabilem salutationem, vel per veniæ petitionem; hic tamen modus necessarius non est, nisi quando aliter non potest fieri compensatio. Ita Ledesma, Cajet. Lef. Bonac. & alii; qui omnes afferunt non esse obligandam Abbatissam, quæ contumeliis subditas affectit, ad veniam illis petendam, idem dicendum de magistra respectu discipularum, & de monialibus velatis respectu conversarum; quia alio modo ex supra enumeratis arbitrio prudentis Confessarii possunt satisfacere obligationi.

Potest tamen contingere, quod moniales excusentur ab honoris læsi, vel etiam famæ reparatione; ut, si duæ se invicem conviciis affecterunt, vel infamarunt; quia quando jura sunt æqualia, censetur utraque pars satisfacta, & tacite se invicem compensasse. Lef. Sylvest. & Malder. apud Dian. p. 3. tr. 5. resol. 30. Altera tamen restituente, tenetur altera restituere, & si infamiæ fuerunt inæquales notabiliter, excessus debet ab altera eo meliori modo, quo potest, compensari.

Quar. 4. An Confessarius possit absolvere monialem, quæ injuriam passa ab alia consore illam recusat salutare, dum omnes sibi occurrentes salutat.

Resp. Negant fere omnes Doctores, quia talis ommissio est lethaliter peccaminosa, cum salutatio sit signum aliquod commune charitatis, quod tuta conscientia negari non potest. Ita Sylvest. in sum. v. Charitas q. 6. Filiuc. Azor. & alii, qui a fortiori tradunt teneri in conscientia adversariam resalutare, si ab hac in salutatione præveniatur. Nam non resalutando adversariam,

præ-

præbet occasionem existimandi, velle illam contemnere, ac gravi injuria afficere, præcipue spectata circumstantia temporis, loci, ac personarum; adeoque mortaliter peccat, cum ex hoc regulariter sequi soleat grave scandalum.

Oppositum sustinet Lorca, Valer. & alii relati a Diana. in oper. coord. t. 7. tr. 5. ref. 31. Quia ommissis salutationibus, aut resalutationibus, etiam debitis titulo honoris per se, secluso odio, & contemptu formali, non est regulariter peccatum mortale, cum opponatur affabilitati, quæ non est tantæ obligationis, nisi forte ex circumstantia personæ, & aliis cederet in magnam injuriam, vel propter scandalum; quod tamen raro fit, quia non tam de facili suspicandum est inter personas religiosas odia foveri. Tum quia talis ommissio fieri potest non in odium, sed in significationem proprii gravaminis, & injuriæ, quod non est lethale.

Poterit igitur Confessarius impendere absolutionem moniali salutationem, aut resalutationem exhibere recusanti, dummodo agnoscat, nullam ex tali ommissione foveri causam odii ex parte offensæ, nullamque præberi occasionem inflammationis odii ex parte adversariæ, & cessare præterea in consoribus rationem scandali. Reginal. in praxi li. 17. n. 125. Ubi etiam notat, posse Abbatissam in poenam monialis delinquentis, & in exemplum aliarum, illam non alloqui quantum temporis juxta concurrentes circumstantias videtur expedire. Non tamen per hoc potest hujusmodi poenam quantum voluerit extendere; & si ex nimia austeritate nimio temporis spatio alloqui noller, non esset absolventa, quia cum aliarum scandalo præberet motivum suspicandi, odium, rancoresque fovere.

Quar.

Quar. 7. Quomodo se gerere debeat Confessarius, cum moniali, quam deprehendit scripsisse Superiores contra aliquem literas cæcas.

Resp. Interroget monialem contra quem literas scripserit, quia si fuerint scriptæ contra Abbatissam, nova inducitur species malitiæ contra virtutem observantiæ, ut diximus supra. Item an illas malo animo scripserit; & dicitur malus animus, quando directe animo infamandi fecit, vel quando advertit id, quod scribit, tendere in alterius infamiam, & nihilominus non desistit. *Sot. l. 3. de iust. & iur. q. 10. a. 2.* Rursum an vera scripserit, an falsa; & hoc ratione reservationis, quæ huiusmodi literarum scriptioni in aliquibus diocæsisbus solet esse annexa, quando continent falsa crimina.

Licet monialis prædicta graviter peccaverit, non videtur tamen ad restitutionem famæ obliganda. Quia tam ex Doctorum sententia, quam ex iure civili, & canonico *in c. Inquis. §. Ad hoc accus.* nec non ex stylo Romanæ Curie, de quo testatur *Peyr. Form. Pral. lit. P. c. 16. n. 19.* nulla fides talibus literis est adhibenda. Cum igitur literæ huiusmodi tales sint, ut nullo modo reputentur idoneæ fidem facere, nullus omnino confluit ex his effectus infamæ, ut habetur expresse *in l. un. in fin. C. de lib. fam. c. fin. §. q. 1.* ubi Geminianus asserit tales literas nullam lædere opinionem eorum, contra quos sunt. Si ergo nulla oritur infamia, nulla quoque oritur restituendæ famæ obligatio, ut de infamatore nullius fidei communiter fatentur Doctores.

Et hoc verum est, etiam si monialis malo animo eas scripserit, quia restitutionis obligatio oritur ex facto, non ex nocendi intentione; sicut fur non tenetur ad restitutionem; quan-

tum

cumcunque conetur ad furtum, nisi de facto sequatur. Quod si fortasse Superior fidem aliquam adhibuerit, adhuc monialis a restitutione videtur libera, quia causa infamæ non fuit litera cæca, sed imprudens Superioris credulitas, & injusta. *Lefs. & Tamb. in decl. l. 9. c. 2. §. 2. n. 5.* & quidem quænam major imprudentia, & injustitia, quam fidem utcumque minimam præstare talium literarum scriptoribus, qui infames reputantur, & intestabiles (per *xxx. & gl. in c. 1. §. 9. 1.*

At non possum dictam monialem a famæ restitutione excusare, si Superior fidem adhibuit literæ cæcæ. Licet enim læsio ortum habuerit a Superioris credulitate, non per hoc tollitur, quod litera cæca non dederit causam huiusmodi imprudentiæ, atque adeo læsionis famæ ex ipsa secuta; quidquid enim est causa causæ, est causa causati, *l. manum. ff. de iust. & iur.* Maxime quia talis læsio fuit directe, & ex proposito intentata, cum ad hunc finem ordinata fuerit litera cæca. Tenetur ergo restituere, quod præstare debet, scribendo aliam literam prioris retractativam. Ita ex *Sylv. Grassius de casib. reserv. lib. 1. c. 19. n. 30.* & quidem eodem caractere conscriptam, ut Superior ex characteris identitate possit se certificare, quod idem fuerit detractor, & retractor detractionis.

Quar. 8. Quomodo se gerere debeat Confessarius, qui ex aliarum monialium confessionibus novit, aliquam monialem tale crimen perpetrasse, ipsa autem interrogata negat; habenda ne erit fides aliis, vel moniali pœnitenti.

Resp. Habendam esse fidem moniali, quia in hoc iudicio creditur pœnitenti pro se, & contra se. Quod si aliunde constaret eviden-

ter

ter confessario, talem monialem delictum commisisse, neque alieno confessam esse, tunc non debet absolvere; quia clare ipsi constat, non esse rite dispositam. Sed quia rarissime contingere potest, quod adfit huiusmodi indispositionis evidentia; nam contingere potest, quod monialis habeat tacendi causam rationabilem, ad evitandum, v. g. suum, vel alterius damnum, vel habeat opinionem aliquam probabilem pro se, suaque actione, ideo regulariter absolventa. *Megalat. p. lib. 1. c. 2. n. 12.*

Quar. 9. An monialis, quæ proprio Confessario confiteri non potest, sine salutis, vel famæ periculo, si perat licentiam confitendi cum alio Sacerdote, & iniuste denegetur, possit, hoc non obstante, valde, & licite confiteri.

Resp. Affirmativam sententiam tradunt Paludan. & sex alii, quos refert Diana *in opere coord. t. 2. tr. 3. ref. 39. n. 3.* Quia licentia iure petita, & iniuste denegata, videtur iure concessa, & defectum Episcopi negantis suppleri ipso iure, aut ex præsumpta Summi Pontificis voluntate. Sed hæc sententia omnino est repellenda, quia remanet damnata in propositione tertiadecima in ordine inter proscriptas ab Alexandro VII. & clare defumitur *in ex c. omnis utriusque sexus*, ubi habetur, quod, si quis alieno Sacerdoti voluerit iusta de causa confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat, cum aliter illum non possit absolvere. Et ita tenet Laym. *in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 13. n. 3.* ubi citat Alensem, Sotum, & alios. Ut autem licentia iniuste negata habeatur pro concessa, necessarium est, quod supponat facultatem, seu potentiam ad actum faciendum, & quod pro executione tantum requiratur licentia, at quando licentia non supponit facultatem; sed

sed tribuit, si negetur, non habetur pro concessa. *Pignat. tom. 6. conf. 98. n. 41.* In præsentem autem casu non supponitur facultas absolvendi, cum hæc dependeat a conditione approbationis Episcopi. Monialis igitur in hac circumstantia potest se gerere, ac si non haberet copiam Confessarii, quare vel se conterat; & communiter, ut notat Villal. relatus a Diana *ubi supra*, vel confiteatur aliqua leviora peccata, ita ut directe absolvatur ab illis, indirecte vero a cæteris, semper tamen cum onere subdendi clavis nondum directe absoluta, data opportunitate, ut volunt alii apud Tamburinum.

Quar. 10. An monialium Confessarius possit illis injungere sub pœnitentia opera alias debita ex regula.

Resp. Posse. Ita Turtian. Suar. Vasq. & alii relati a Diana, quia illud opus ut impositum a Confessario elevatur, ut sit satisfactio. Immo expedit aliquando opus aliquod debitum ex regula monialibus injungere, ut majorem diligentiam in tali opere exequendo teneantur adhibere.

Quar. 11. An abstinentiam a communione possit Confessarius sub pœnitentia monialibus injungere.

Resp. Cum Serio, Leandro, Lugo, & Diana contra Baucium, & Sancium, posse injungere, quia Eucharistiæ privatio est delicti punitiva, unde a jure canonico quibusdam in casibus in pœnam prohibetur communio, ut videre est *in cap. Latorem, cap. admonere 33. q. 2. & aliis.*

Quar. 12. Quam communionis frequentiam possint, & debeant Confessarii suis monialibus indulgere.

Resp.

Resp. Bis, vel ter in hebdomada, & etiam frequentius juxta devotionis mensuram. Favet Conc. Tr. *sess. 22. de sacrif. Miss. c. 6.* Consonat textus in *c. quotidie de consecr. dist. 1. c. non iste, de consecr. dist. 2.* Hortantur S. Patres videndi apud Nogueiram *disp. 1. de Sacram. q. 4.* Et suadet ratio. Nam laici curis secularibus implicati possunt octavo quoque die ad communionem admitti, ex communi Theologorum apud Dianam *1. 2. in opere coord. rr. 2. ref. 37.* Ergo monialibus a mundo sejunctis, & Deo sacris poterit frequentius, & sicbis, vel ter in hebdomada Eucharistia indulgeri. Si enim Sacræ Virgines ratione sui status tenentur tendere in ultimum finem specialiori modo, indigent pariter frequentius quam laici hujus cibi spiritualis auxilio, quia per ipsum nutrita anima, augmento gratiæ magis in suum finem elevatur, sicut enim gratia est promotio, & elevatio in finem supernaturalem, ita gratiæ augmentum est major promotio, & elevatio.

S. VIII.

De Confessario quoad absolutionem a reservatis.

Quar. 1. **A**N monialium Confessarius possit eas, utpote perpetuo impeditas, a casibus Papæ reservatis absolvere.

Resp. Affirmativam sententiam tradi ab Henriquez, Soto, & aliis relatis, & approbata a Pasqual. in *Laur. n. 1468.* & in terminis de monialibus Laym. *lib. 5. rr. 6. c. 12. n. 15.* Quia in jure impedimentum perpetuum & articulus mortis æquiparantur, Textus est in *cap. an nos de sent. excom. in 6.* & tradunt Dicac. fil.

fil. Bertrand. Loth. & alii. Negativæ tamen sententiæ adhæreo cum Ugolino, Vasq. Bonacina, & Duardo. Quia in decreto Clementis VIII. *de casib. reserv.* expresse statuitur, quod Sacerdotes inferiores non possint absolvere nullo casu etiam necessitatis, vel impedimenti, nisi in articulo mortis. Et Doctores pro affirmativa adducti contendunt, Decretum Clementis procedere de absolutione absoluta, qua tollitur omnis obligatio, quæ confurgit ex reservatione; non autem de sola absolutione a peccato, relicta obligatione comparendi; nihilominus quia verba Decreti sunt clara, & absoluta, non est recedendum a sententia negativa.

Quar. 2. A quo in prædictis casibus debeat Confessarius impetrare facultatem absolvendi moniales.

Resp. Communiter Doctores, quorum triginta enumerat Verricel. *de Mission. rr. 9. q. 146.* affirmant, absolute posse impeditos, atque adeo moniales, a casibus Pontifici reservatis absolvere per Episcopum, etiam si Episcopus sit tantum electus, & confirmatus, quamvis non consecratus, neque Sacerdos, Dianæ *p. 7. rr. 2. ref. 1.* Raslerus *de poenit. c. 7. n. 22.* quia Episcopus non consecratus, neque Sacerdos dicitur verus Episcopus, quoad omnia, quæ pertinent ad potestatem jurisdictionis. Et hoc potest præstare, licet adsit Nuncius, vel alias pollens facultate absolvendi, quia existente impedimento recurrendi ad Pontificem restituitur Episcopo ordinaria potestas, quæ ex Sanch. in *decal. lib. 2. c. 11. n. 4.* transit etiam in Capitulum, Sede vacante, quia hæc competit Episcopis ex generali facultate a jure ipsis concessa, ut colligitur ex *cap. an nos, cap.*

Confess. Monial.

H

quod